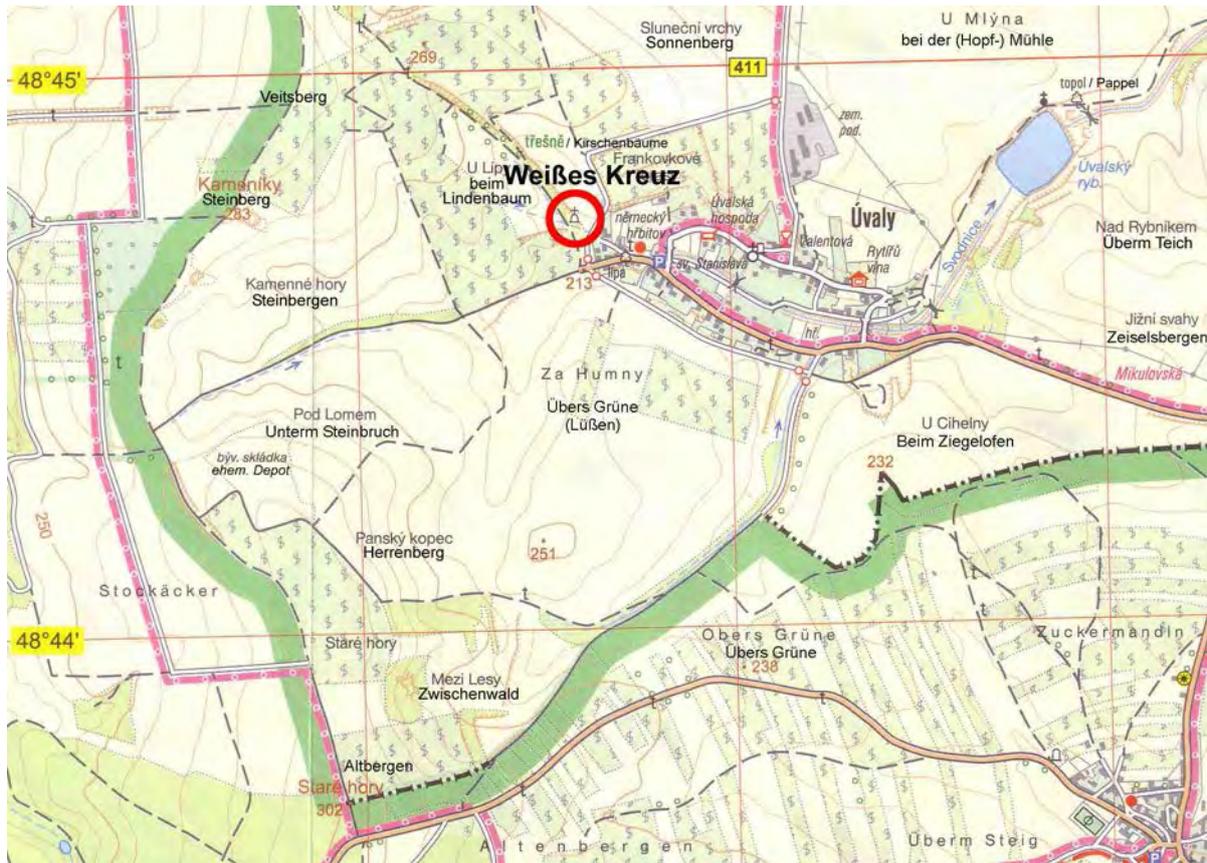

Weißes Kreuz / Bílý kříž

von Jakob Leitner, № 78

Weißes Kreuz an der Steinebrunner-Straße, viereckiges Marterl, ca. 2,4 m hoch.

Nischen mit Bildern (?), oben ein geschmiedetes Kreuz.

Gestiftet laut Testament vom 2. November 1852 vom Häusler Jakob Leitner, № 78, wohnhaft in einem Haus von Herrn Wenzl № 43, der letzte Inwohner war Johann Grusch (die Eltern ehrten das Marterl ihr ganzes Leben lang).

Renoviert vom Technischen Dienst der Stadt Feldsberg [Valtice] im Sommer 2013 und neu gestrichen im August 2023.

Bílý kříž při cestě Úvaly-Steinebrunn, čtyřboká Boží muka asi 2,40 m vysoká.

Výklenky s obrázky, nahoře kovaný kříž.

Věnovaná dle závěti z 2. listopadu 1852 domkařem Jakubem Leitnerem č. p. 78, bytem v domě pana Wenzla č. p. 43, posledním obyvatelem byl Johann Grusch (rodiče poklonu celý život udržovali). Renovace provedena Technickými službami města Valtice v létě 2013 a vymalováno v srpnu 2023.

📷 Dieter Friedl, März 2010

Feldsberger Gemeindezeitung, 3. September 2013 / Seite 1

Weißes Kreuz

Jede, wenn auch noch so kleine Aktion der Bürgerinnen und Bürger zur Verbesserung und Verschönerung der Gemeinde, wird nicht nur sehr geschätzt, dafür sei auch recht herzlich gedankt. Vor allem wenn das Ziel dieser Bemühungen die Wiederherstellung eines Denkmals ist, das uns von unseren Vorfahren anvertraut wurde.

Bei dieser Aktion konnte ein völlig zerfallenes Marterl, ein kleines religiöses Denkmal, westlich vom Ort Garschönthal wiederhergestellt werden. In Zusammenarbeit mit der Stadt, der Bürgervereinigung »Úvaly 2006«, dem Kunstschmied Herrn Joseph Ciprys aus Feldsberg, Restaurator Joseph Krososky und mit finanzieller Hilfe durch die »[VIA Stiftung](#)«¹, konnte die Restaurierungsarbeit durchgeführt und die ursprüngliche Handwerkskunst und der künstlerische Wert bewahrt werden.

Ich danke allen an der Wiederherstellung dieses einzigartigen Denkmals beteiligten Bürgerinnen und Bürgern.

*Pavel Trojan,
Bürgermeister*

📷 unbekannt / neznámý

Valtický zpravodaj, 3. září 2013 / strana 1

Boží muka v Úvaly

Každý, byť drobný počín občanů, který směruje ke zlepšení a zkrášlení města je třeba ocenit a poděkovat za něj. Zvláště když toto úsilí směruje k obnově historické památky, kterou nám zanechali naši předkové.

I díky takovéto aktivitě mohla být opravena již téměř zničená boží muka v Úvalech, drobná sakrální památka, kterou naleznete v západní části obce.

Spoluprací města, občanského sdružení »Úvaly 2006«, uměleckého kováře pana Josefa Cipryse z Valtic, restaurátora Josefa Krososky a za finančního přispění »[Nadace VIA](#)«², mohla být provedena restaurátorská oprava stavby a zachována tak její původní umělecká a řemeslná hodnota.

Rád bych touto cestou poděkoval všem aktivním občanům, kteří přispěli k obnově této památky.

*Pavel Trojan,
starosta*

¹ Die Via-Stiftung ist eine gemeinnützige tschechische Organisation, welche ehrenamtlichen Initiativen in der Tschechischen Republik mit kleinen Zuschüssen und Fachwissen zur Seite steht. Der Name „Via“ (lateinisch Pfad) wurde gewählt, um das Bild von einem gemeinsamen Weg aufzuzeigen, hin zu einer lebendigen, aktiven und demokratischen Gesellschaft.

² Jsme nezávislá nadace, která rozvíjí komunitní život a filantropii v Česku. Podporujeme lidi, kteří společně pečují o své okolí a kteří darují druhým. Nabízíme programy pro aktivní děti i dospělé a provozujeme platformu pro online dárcovství Darujme.cz. Prostředky na svoji činnost nečerpáme ze státních zdrojů, ale zejména od soukromých dárců.

Od roku 1997 jsme podpořili na 8 000 projektů po celé České republice. Přes 600 milionů Kč jsme investovali do komunitních a filantropických projektů a iniciativ lidí s dobrými nápady a více než jednu miliardu jsme zprostředkovali stovkám neziskových organizací díky Darujme.cz.

Feldsberger Gemeindezeitung, August 2023 / Seite 3

Der Technische Dienst reparierte ein Marterl in Garschönthal ...

In den vergangenen Tagen hat der technische Dienst der Stadt Feldsberg [Valtice] die Arbeiten an einem Marterl in Garschönthal abgeschlossen. Die ursprüngliche Farbe wurde vorsichtig abgekratzt und der Bildstock erhielt einen neuen Anstrich in Weiß und sanftem Gelb. Die Arbeiten gingen Hand in Hand mit allgemeinen Arbeiten an der Landschaftsgestaltung der Umgebung. In Zusammenarbeit mit dem örtlichen Verein von Garschönthal wurde zudem eine Sitzbank auf dem Gelände aufgestellt und das umliegende Gelände gepflegt. Lokale Naturfreunde säuberten den Bereich rund um die Marterssäule. Die groben Arbeiten – wofür Maschinen erforderlich waren – erledigte der technische Dienst. Insgesamt wurden zwei Säcke Schutt und einige alte Weingartensteher entfernt.

Ing. Dalibor Neděla
Stadt Feldsberg – Technische Dienste

Valtický zpravodaj, srpen 2023 / strana 3

Technické služby opravily boží muka v Úvalech ...

V minulých dnech technické služby města Valtice dokončily práce na opravě božích muk v Úvalech. Opatrně byl seškrábnut původní nátěr a sakrální stavba dostala nový kabát v podobě bílého a jemně žlutého nátěru. Práce šly ruku v ruce s pracemi na celkové úpravě okolí. Ve spolupráci s místním spolkem v Úvalech byla na místo osazena také lavička a došlo rovněž k celkové kultivaci okolí. Místní nadšenci prostor okolo kapličky vyčistili a technické služby odvedly hrubé práce vyžadující techniku. Odvezeny byly celkem dvě vlečky suti a starých vinohradnických sloupku.

Ing. Dalibor Neděla
Město Valtice – Technické služby

Quellen / Zdroje

Karte aus dem Jahr 2010 ... Zahrada Evropy, Lednicko-valtický areál
[Garten Europas, Eisgrub-Feldsberg Areal], 1 zu 25 000, WGS 84, 1. Auflage

📄 Dieter Friedl, 19. Oktober [říjen] 2023 & März [březen] 2010

Weitere Quellen / Weitere Quellen

[Garschönthal \[Úvaly\]](#) von Herbert Jordan, Erlangen (D).

[Garschönthal \[Úvaly\] - ein Dorf an der Grenze](#) / „Bruchstück-Sammelband“ – DE/zčásti CZ
Zusammengestellt von Dieter Friedl, März [březen] 2020 / Juli [červenec] 2024.

[Kleindenkmäler in Garschönthal \[Úvaly\]](#), Dieter Friedl:

[Filialkirche des Hl. Stanislaus](#) (Stanislaw Kostka) / [Pfarrhof Garschönthal](#) / [Hl. Christophorus](#) /
[deutscher Friedhof](#) / [Kriegerdenkmal 1. Weltkrieg](#) / [Grab der Erna Schuster](#) / [Gedenktafel](#) /
[Weißes Kreuz](#) / [Anger-Kreuz](#) / [Muttergottes-Kapelle beim Garschönthaler Teich](#) /
[Wenzl-Kreuz](#) / [Wagner-Kreuz](#) / [Gedenktafel an alle Toten der Heimatgemeinde Garschönthal](#)

herzlichen Dank / Mnohokrát děkujeme

Herbert Jordan, Erlangen (D) – südmährischer Ortsbetreuer von Garschönthal
Jan Pihar, Lada Rakovská – Stadtmuseum Feldsberg (CZ) [[Městské Muzeum Valtice](#)]
Mgr. et Mgr. Daniel Lyčka, Ph.D., Feldsberg (CZ) [Valtice]
Catherine Saiko, Wien (A)